

Handskampes
N. Tiberius maj 1948

Estl- sv frgl nr 15.

Folköverskottets försörjning.

Hur fick yngre söner (ogifta döttrar) i en familj sin bärgning under den tid, då ännu i stor utsträckning yngre söner levde kvar hos familjefadern även efter det de gift sig?

Hvilka arvsregler brukade tillämpas i fråga om själva bondstället av gammalt? Det vanliga var ju att den äldste sonen fick gården jämte husbondeställningen, men i rätt många fall har en yngre son fått stället. Giv så många exempel härpå som möjligt, särskilt från äldre tid.

Berätta hur de yngre försörjde sig

1. som "bakomm-män" (deras levnadsvillkor, bostäder, inkomster etc)
2. som bondetjänare: antingen året om (hade de då möjlighet att bilda familj?) eller såsom "sommarfolk" (hände det ofta att dessa voro gifta?). - Beskriv, hur dylikt sommarfolk kunde dra sig fram över vintrarna såsom inhysesfolk (Vippal: eiehānds-itarer), då de togos emot av någon bonde, som gav tak över huvudet, i det de levde tillsammans med bondfolket i samma stuga och kokade över samma eld, medan de inhysta däremot själva skulle sörja för sin föda. Hade bonden någon arbetshjälp (frivilligt?) av dem under vintern?
3. som herrgårdstjänare, resp prästgårdstjänare (på dessa ställen gick det ju åt mycket folk, särskilt innan bönderna kommit över till att betala all "ränta" med pengar, hvarigenom de nödtvungna dagsverkena upphörde).
4. som tjänstefolk i städer och liknande: Hapsal, Reval, S:t Petersburg. (Hur kallades denna stad av estl-svenskarna på olika håll?)
5. som industriarbetare eller hantverkare. (Var det mycket folk som gick dit? Nådde många självständig ställning såsom egna företagare?)
6. som sjömän: hemomkring (ex såsom postförare, besättning på turbåtar längs Estlands kust etc) resp ute på världshaven.

7. som utvandrare till främmande länder el världsdelar.
Kunde man i äldre tid ta sig ut annat än genom rymning?
Hvilka intressen kunde godsägaren ha att hindra sådan
varaktig bortflyttning?

Exempel på hur denna försörjningsfråga kunde ta sig
ut i praktiken får man kanske lättast, om man gör upp en
förteckning över folket i sin hemby, så långt man minns
och antecknar, hvart de ha tagit vägen, så vitt man vet.